

7/6821
SK 172

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610-5034
Konu : İzmir Milletvekili
Müslüm DOĞAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

06 EYLÜL 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15/07/2016 tarihli ve 43452547-120.07-46145 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Müslüm DOĞAN'ın, söküm için İzmir Aliğa Limanı'na getirildiği iddia edilen bir likit doğal gaz tankerine ve hurda gemi söküm işlemleri hakkında, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/6821 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

2- 11.7.1993 tarih ve 21634 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Zararlı Kimyasal Madde ve Ürünlerinin Kontrolü Yönetmeliği”nin 7 inci bölümünde özellikle amfibol tipi asbest türlerinden her çeşit malzeme üretimi 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren yasaklanmıştır. Ayrıca, bu tür malzemelerin sökülme işlemleri ile ilgili olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Müfettişliği (İSGÜM) söz konusu işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından belirli periyotlarda denetimler yapmakta, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı alınan önlemler değerlendirilmektedir.

Atık Yönetimi Yönetmeliği EK-4 listesinde tehlikeli atık listesinde yer alan asbest (toz ve lifleri) içeren atıkların, aynı yönetmeliğin 38 inci maddesi gereğince Türkiye’nin yetkisi altında bulunan sahalar ve serbest bölgelere ithali yasaklanmıştır. Bunun yanı sıra, Ekonomi Bakanlığı’nın Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği Ve Denetimi) her yıl güncellenmektedir. Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği Ve Denetimi 2016/3) EK-2/A İthalat Yasak Atıklar listesinde asbest bulunmaktadır.

Bu noktadan hareketle, söz konusu asbest ve diğer tehlikeli maddelerin geminin yapısında bulunması sebebiyle gemi sökülene kadar atık statüsünde değerlendirilmemektedir. Benzeri şekilde inşaatlarda vb. endüstride kullanılan asbest ve diğer tehlikeli bileşenler, binaların veya sanayi tesislerinin yıkım kararı verilmesine müteakip, sökülme sonucu “atık” statüsü kazanmaktadır. Hali hazırda asbest içeren konutların, işyerlerinin, asbestli balata içeren araçların tamamının atık olarak değerlendirilmesini gerektirecektir.

Bu kapsamda, Ülkemize ithalatı yapılan asbest atığı olmayıp, halen geminin yalıtım alanlarında bulunan ve sökülme işlemi yapılmadan ayrılması mümkün olmayan mütemmim cüz niteliğindeki asbest içerikli malzeme/ekipmanlardır. Tehlikeli madde envanter raporunda göre geminin ülkemize gelişi sırasında iklimlendirme amaçlı 50 kg civarında soğutucu gaz içerdiği belirtilmektedir. Bu gazlar ozon tabakasını incelten maddelerin tespiti ve bulunduğu yerden güvenli bir şekilde boşaltılması konusunda yetkili personel çalıştıran ve Bakanlığımızın Ozon Tabakasını İncelten Maddeler Takip programına kayıtlı firma tarafından alınarak söz konusu atığın bertarafını gerçekleştirebilecek çevre lisanslı tesislere gönderilecektir.

Ayrıca, Bozcaada ve Aliağa limanlarında gerçekleştirilen gazdan arındırma belgesi (gasfree) işlemleri sırasında geminin tüm kargo tanklarının ve içerisinde ozon tabakasını inceltici nitelikte gaz bulunma ihtimali olan soğutma tanklarının boş ve temiz olduğu Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kişilerce raporlanmıştır. Yine raporda geminin sökülme gelmeden önce bu gazlardan arındırıldığı belirtilmektedir.

3- Geminin bünyesinde DNV class kuruluşundan akredite Grek Green survey tarafından başta asbest-PCB-TBT olmak üzere, analiz raporları ile desteklenmiş İHM (Tehlikeli Maddeler Envanteri) bulunmaktadır. Raporun incelenmesi neticesinde geminin bünyesinde PCB ve TBT olmadığı ve tehlikeli atıklardan mümkün olduğunca arındırıldığı anlaşılmaktadır. Geminin baştangkara olmasını müteakip gemide GEMİSANDER GL Tehlikeli madde ve asbest uzmanları ile İzmir Çevre Şehircilik İl Müdürlüğümüzün teknik personeli tarafından teyit edilmiştir.

4-Söz konusu hurda gemi ve ülkemize sökülme için gelen tüm gemilerin; gemi söküm planı, gazdan arındırma belgesi, radyasyon ölçüm raporu, geminin güncel survey raporu (yakıt atıkları için) ve tehlikeli madde envanter raporlarında geminin ülkemizde sökülme engel teşkil edebilecek herhangi bir durumun görülmesi halinde gemiyi ithal eden gemi söküm firması tarafından notifikasyon başvurusunda sunulan taahhütname doğrultusunda gemi ivedilikle mahrece iade edilir.

5- Sanayi atıklarının çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlarına karşı, yönetimi, bertaraf edilmesi ve taşınmalarına ilişkin önlemler almak üzere uluslararası düzeyde çalışmalar kapsamında Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) bünyesinde çalışmalar sonucu hazırlanan “Basel Sözleşmesi” 05.05.1992 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz Sözleşmeyi 22.05.1989 tarihinde imzalamış ve 22.06.1994 itibarıyla taraf olmuştur. Sözleşmenin amacı, tehlikeli ve diğer atıkların sınır ötesi hareketlerini azaltmak, tehlikeli ve diğer atıkların oluştukları yere en yakın olacak şekilde çevreyle uyumlu olarak ıslahı ve bertaraf edilmesini sağlamak, tehlikeli ve diğer atıkların oluşumunu minimize etmektir. Bu Sözleşmede atık listeleri, yasadışı trafik, bildirim zorunluluğu gibi hükümler yer almaktadır.

Ayrıca, ekolojik dengenin korunmasında etkin bir rol üstlenen Gemi Geri Dönüşümü IMO dünya denizcilik örgütünün de kabul ettiği gibi “yeşil endüstri” diye anılmaktadır. Gemi Geri Dönüşüm sektörü öncelerde önemsenmeyen ve gözden ırak genellikle geri kalmış ülkelerin yaptığı bir sektör iken, küresel ısınma ve işsizliğin arttığı, doğal kaynakların azaldığı günümüzde, bütün ülkelerin dikkatle izlediği bir faaliyet alanı olmuştur. Halen dünyada 5’i Avrupa birliği ülkesi 16 ülkede gemi geri dönüşüm faaliyetleri yapılmaktadır. Türkiye dünyanın başlıca hurda ithalatçılarından.

